ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА БЕЗОПАСНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЯДРЕНАТА ЕНЕРГИЯ

ДВ, бр. 17 от 25.2.2020 г.

Старо	Ново
Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Лицата, които извършват дейности по използването на ядрената енергия и с източници на йонизиращи лъчения и по управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво, са длъжни: 2. да извършват мониторинг на радиационните характеристики на работната и околната среда; 16. (изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) да поддържат система за контрол на изхвърлянията на радиоактивни вещества и на радиационната обстановка на площадката, в зоната за превантивни защитни мерки и в наблюдаваната зона;	Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Лицата, които извършват дейности по използването на ядрената енергия и с източници на йонизиращи лъчения и по управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво, са длъжни: 2. (доп. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) да извършват мониторинг на радиационните характеристики на работната и околната среда и да поддържат система за контрол на изхвърлянията на радиоактивни вещества; 16. (изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.)
Чл. 18. (1) Председателят на агенцията издава лицензия: ...	Чл. 18. (1) Председателят на агенцията издава лицензия: (5) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Срокът за отстраняване на нередовности по заявленията е не по-кратък от 14 дни и не по-дълъг от сроковете, определени в ал. 1 - 3 за всеки конкретен случай.
	Досегашната ал. 5 става ал. 6. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея думите „ал. 5, т. 4“ се заменят с „ал. 6, т. 4“.
Чл. 26. (7) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Видовете съоръжения с повишена опасност, които имат значение за ядрената безопасност, контролът върху които се осъществява от председателя на агенцията, както и правилата, нормите и техническите изисквания за устройство и безопасна експлоатация и редът за осъществяване на контрола се определят с наредби, приети от Министерския съвет по предложение на	Чл. 26. (7) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Към съоръженията с повишена опасност на територията на ядрена централа се прилагат изискванията, нормите и правилата съгласно наредбите по ал. 2. *(2) Изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и*

Старо	Ново
председателя на агенцията.	*радиационна защита при осъществяване на дейностите по използване на ядрената енергия и източниците на йонизиращи лъчения и управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво, включително при избор на площадка, проектиране, строителство, въвеждане в експлоатация, експлоатация и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения и на обекти с източници на йонизиращи лъчения, се определят с наредби, приети от Министерския съвет по предложение на председателя на агенцията.*
Чл. 33. (1) Председателят на агенцията издава разрешения: 4. за въвеждане в експлоатация на ядрено съоръжение. (9) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Разрешение по ал. 1, т. 4 се издава след получаване на разрешение за ползване по Закона за устройство на територията.	Чл. 33. (1) Председателят на агенцията издава разрешения: 4. за въвеждане в експлоатация на ядрено съоръжение. (9) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., отм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.)
Чл. 36. (2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) За всеки енергиен блок и за всяко друго ядрено съоръжение на площадката на ядрена централа се издава отделна лицензия, както и отделно разрешение за проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация. (3) В лицензиите по ал. 2 се посочват и границите на прилежащата площадка на ядреното съоръжение и на зоните с особен статут.	(3) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) В лицензиите по ал. 2 се посочват и границите на площадката на ядреното съоръжение.
Глава трета. РЕГУЛИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ Раздел III. Ядрени съоръжения	
	Чл. 44а. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Министерският съвет по предложение на председателя на агенцията, съгласувано с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната, може да определи зони над определени ядрени съоръжения, в които се въвеждат забрани и ограничения по отношение на въздушното пространство.

Старо	Ново
	Чл. 44б. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Техническият надзор на съоръженията с повишена опасност на територията на ядрена централа, които са специално разработени за използване в ядрената техника и имат значение за ядрената безопасност, се осъществява от специализирано звено, пряко подчинено на ръководителя на лицензианта, експлоатиращ ядрена централа, и под методическото ръководство на председателя на агенцията.
Раздел VII. Правоспособност и специализирано обучение	
Чл. 66. (2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Квалификационната изпитна комисия на агенцията се назначава от председателя на агенцията. В комисията участват представители на агенцията, на Министерството на здравеопазването, както и други лица, определени от председателя на агенцията, които отговарят на условията по ал. 4.	(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Квалификационната изпитна комисия на агенцията се назначава от председателя на агенцията. В комисията могат да участват представители на агенцията, на Министерството на здравеопазването, както и други лица, определени от председателя на агенцията, които отговарят на условията по ал. 4.
Глава шеста. ЗОНИ С ОСОБЕН СТАТУТ	
Чл. 104. (1) Около ядрените съоръжения и други обекти с източници на йонизиращи лъчения, включително прилежащите им земни недра и въздушното пространство над тях, се създават зони с особен статут. (2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Зоните с особен статут са зона за превантивни защитни мерки и наблюдавана зона. Чл. 105. (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Зони за превантивни защитни мерки се създават: 1. (изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, съгласувано с председателя на агенцията; 2. с двустранен или многостранен международен договор - в случаите, в които зоните обхващат и територии извън границите на страната. (2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Зоните по ал. 1 са територии с особена териториално-устройствена защита по смисъла на Закона за устройство на територията. Обхватът и режимът на	Отменени са всички членове в тази глава.

Старо	Ново
устройството им се определят с устройствени планове. (3) Наблюдаваната зона се създава със заповед на председателя на агенцията. (4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Министерският съвет по предложение на председателя на агенцията, съгласувано с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната, може да определи въздушно защитена зона над определени ядрени съоръжения, в която се ограничава използването на въздушното пространство за въздухоплаване. Чл. 106. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Чл. 107. (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Зоната за превантивни защитни мерки се създава за ограничаване облъчването на населението при аварии. (2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Наблюдаваната зона е територията извън границите на зоната за превантивни защитни мерки, в която се извършва необходимият за целите на радиационната защита контрол. (3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) За определени обекти в зависимост от факторите на ядрената безопасност и радиационната защита зоната за превантивни защитни мерки и наблюдаваната зона могат да обхващат само границите на площадката, сградата или помещението на обекта. В тези случаи зоните с особен статут се създават от председателя на агенцията със съответната лицензия. Чл. 108. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Лицето, което експлоатира ядрено съоръжение или обект с източници на йонизиращи лъчения, осъществява постоянен контрол над радиационните характеристики на работната и околната среда в зоната за превантивни защитни мерки и в наблюдаваната зона. Чл. 109. (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) В зоната за превантивни защитни мерки се забранява изграждането на жилищни и обществени сгради, детски, лечебни и здравни заведения и заведения за хранене, обекти с промишлено, социално и културно предназначение и други обекти, несвързани с дейността на обекта.	

Старо	Ново
(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Ограничения по използване на земите, горите и водните обекти на територията на зоната за превантивни защитни мерки могат да бъдат налагани от министъра на здравеопазването, министъра на земеделието, храните и горите и министъра на околната среда и водите. (3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) За създаване на зона за превантивни защитни мерки при изграждане на ядрено съоръжение или на обекти с източници на йонизиращи лъчения върху земя - държавна или общинска частна собственост, компетентните държавни или общински органи по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството учредяват в полза на собственика на обекта възмездно или безвъзмездно право на ползване, съответно право на строеж без търг или конкурс. (4) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Ако забраните по ал. 1 или наложените ограничения по ал. 2 възпрепятстват съществено ползването на недвижими имоти - частна собственост, за създаване на зона за превантивни защитни мерки при изграждане на ядрено съоръжение или на обекти с източници на йонизиращи лъчения, собственикът на земята може да я прехвърли или да учреди право на ползване, съответно право на строеж, на собственика на обекта. В случай, че съгласие за това не може да бъде постигнато, се извършва принудително отчуждаване по реда на Закона за държавната собственост или по Закона за общинската собственост, като в резултат на отчуждаването земята става частна държавна или общинска собственост и в полза на собственика на обекта с източник на йонизиращи лъчения се учредява право на ползване или право на строеж върху отчуждения терен по реда на ал. 3. (5) Всички разходи по ал. 3 и 4 се поемат от собственика на ядреното съоръжение или на обекти с източници на йонизиращи лъчения. Чл. 110. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Всички вреди, причинени от налагането на ограничения върху имоти - частна собственост, в зоните	

Старо	Ново
за превантивни защитни мерки подлежат на обезщетяване от лицето, чиято дейност е наложила въвеждането на ограничението.	
Глава осма. АВАРИЙНО ПЛАНИРАНЕ И АВАРИЙНА ГОТОВНОСТ	
Чл. 117. (1) Държавните органи и лицата, които осъществяват дейности по проектиране, строителство, въвеждане в експлоатация, експлоатация и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения и при производство, превозване и съхраняване на ядрен материал или при извършване на дейности с източници на йонизиращи лъчения, определят мерки за аварийно планиране и аварийна готовност. (2) Мерките за аварийно планиране се установяват с аварийните планове: 1. за защита на населението (външен авариен план), който регламентира зоните за аварийно планиране и определя действията на компетентните органи за защита на населението, имуществото и околната среда в случай на авария; 2. на ядреното съоръжение или на обекта с източник на йонизиращо лъчение (вътрешен авариен план), с който се определят действията на лицензианта или на титуляря на разрешение за ограничаване на аварията и ликвидиране на последиците от нея в съответствие с външния авариен план.	Чл. 117. (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) (1) Органите на изпълнителната власт и лицата, които осъществяват дейности по въвеждане в експлоатация, експлоатация и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения или дейности по производство, превозване, съхраняване и използване на ядрен материал или източник на йонизиращо лъчение, определят мерки за аварийно планиране и аварийна готовност, като се прилага степенуван подход. (2) Мерките за аварийно планиране и аварийна готовност се установяват със: 1. външен авариен план, който определя функциите и действията на органите на изпълнителната власт за защита на населението в зоната за превантивни защитни мерки и зоната за неотложни защитни мерки; 2. вътрешен авариен план, който определя функциите и действията на лицензианта или титуляря на разрешение в границите на площадката, където се намира ядрено съоръжение или източник на йонизиращо лъчение. (3) Действията на органите и лицата по ал. 1 се координират в Единната спасителна система съгласно Закона за защита при бедствия.
Чл. 118. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) Организацията по разработването, поддържането и координацията по изпълнението на външния авариен план се осъществява съответно от специализираните държавни органи по пожарна безопасност и защита на населението, създадени със закон или с акт на Министерския съвет. (2) Външният авариен план се приема с решение от Министерския съвет по предложение на органите по ал. 1.	Чл. 118. (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Външният авариен план по чл. 117, ал. 2, т. 1 е задължителна част от Националния план за защита при бедствия, който се разработва, приема, поддържа, преразглежда и актуализира съгласно Закона за защита при бедствия.
Чл. 120. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) Лицето, което експлоатира ядрено съоръжение, представя вътрешния авариен	Чл. 120. (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) (1) Лице, което въвежда в експлоатация ядрено съоръжение, представя за съгласуване вътрешен

Старо	Ново
план на председателя на агенцията, на специализирания държавен орган по пожарна безопасност и защита на населението и на министъра на околната среда и водите шест месеца преди планираното начало на въвеждане на ядреното съоръжение в експлоатация. (2) Аварийният план се проверява на практика преди въвеждането на ядреното съоръжение в експлоатация и по време на експлоатацията, а отделните части на плана се проверяват и оценяват на определени интервали от време. (3) Председателят на агенцията съгласува вътрешния авариен план преди въвеждането на обекта в експлоатация.	авариен план на председателя на агенцията, на специализирания държавен орган по пожарна безопасност и защита на населението, на министъра на здравеопазването и на министъра на околната среда и водите 6 месеца преди планираното начало за въвеждане в експлоатация на съоръжението. Указанията на съответния съгласувателен орган в рамките на неговите правомощия са задължителни за изпълнение. (2) Титулярят на разрешението за въвеждане в експлоатация на ядрено съоръжение проверява и оценява вътрешния авариен план преди въвеждане в експлоатация на съоръжението. (3) Лицензиантът, който експлоатира ядрено съоръжение, проверява и оценява вътрешния авариен план по време на експлоатацията на съоръжението, както и на отделните части на плана през определени интервали от време.
Чл. 122. В случай на авария лицензиантите и титулярите на разрешения са длъжни: 1. незабавно да информират населението и кметовете на общините в зоната на аварийно планиране и другите компетентни органи; 2. да предприемат действия за ограничаване и ликвидиране на последиците от аварията; 3. да контролират и регулират облъчването на лицата, участващи в ограничаването и ликвидирането на аварията; 4. да осигурят непрекъснат мониторинг на изхвърлянето на радиоактивни вещества в околната среда; 5. да участват в дейностите, включени в Националната система за мониторинг, при възникване на авария; 6. да изпълняват други задължения, установени в аварийните планове и съгласно този закон.	Чл. 122. (1) (Предишен текст на чл. 122 - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) В случай на авария лицензиантите и титулярите на разрешения са длъжни: 1. незабавно да информират населението и кметовете на общините в зоната на аварийно планиране и другите компетентни органи; 2. да предприемат действия за ограничаване и ликвидиране на последиците от аварията; 3. да контролират и регулират облъчването на лицата, участващи в ограничаването и ликвидирането на аварията; 4. да осигурят непрекъснат мониторинг на изхвърлянето на радиоактивни вещества в околната среда; 5. да участват в дейностите, включени в Националната система за мониторинг, при възникване на авария; 6. да изпълняват други задължения, установени в аварийните планове и съгласно този закон. (2) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Лицензиантът, който експлоатира ядрено съоръжение, осъществява при авария радиационен мониторинг на площадката в зоната за превантивни защитни мерки и зоната за неотложни защитни мерки.

Старо	Ново
Глава десета. ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ ЗА ЯДРЕНА ВРЕДА	
Чл. 136. (1) По въпросите, по които Виенската конвенция и този закон не предвиждат друго, важат правилата за непозволено увреждане. (2) Правилата за непозволено увреждане се прилагат и за отговорността за вреда, причинена от други източници на йонизиращи лъчения, независимо от местонахождението на източниците, включително при използване за медицински цели, доколкото друг закон не предвижда друго.	Чл. 136. (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.)
Допълнителни разпоредби	
§ 1. По смисъла на този закон: 9. (доп. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) "Закрит източник" е източник на йонизиращи лъчения, който се използва, без да се нарушава неговата цялост, и чиято конструкция е такава, че при нормални условия на експлоатация се изключва разпространение на съдържащи се в него радиоактивни вещества в околната среда. Отработеното ядрено гориво не е закрит източник. В съответствие със свързания с дейностите със закрити източници риск, те се класифицират в пет категории: ..... където A е активността на източника, а стойностите на D и методът на пресмятане са посочени в наредбата по чл. 123.	§ 1. По смисъла на този закон: 9. (доп. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) "Закрит източник" е източник на йонизиращи лъчения, който се използва, без да се нарушава неговата цялост, и чиято конструкция е такава, че при нормални условия на експлоатация се изключва разпространение на съдържащи се в него радиоактивни вещества в околната среда. Отработеното ядрено гориво не е закрит източник. В съответствие със свързания с дейностите със закрити източници риск, те се класифицират в пет категории: ..... където A е активността на източника, а стойностите на D и методът на пресмятане са посочени в наредбата по чл. 26, ал. 3
	11а. (нова - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) "Зона за неотложни защитни мерки" е територия около площадката на ядрено съоръжение, в която се създава организация за прилагане на неотложни защитни мерки в случай на авария с цел предотвратяване на облъчването на лица от населението над допустимите нива на дозите, които се определят с наредбата по чл. 26, ал. 3. Защитните мерки се предприемат въз основа на резултатите от радиационния мониторинг и/или конкретните аварийни условия на съоръжението. 11б. (нова - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) "Зона за превантивни защитни мерки" е територия около площадката на ядрено съоръжение, в която се създава организация за прилагане на незабавни защитни мерки в случай на

Старо	Ново
	авария с цел предотвратяване или минимизиране на евентуални тежки детерминистични ефекти. Защитните мерки се предприемат преди или непосредствено след радиоактивни изхвърляния или облъчване в зависимост от конкретните аварийни условия на съоръжението.
14. "Извеждане от експлоатация" са всички административни и технически дейности, предприети, за да се освободи ядреното съоръжение от регулиране по този закон, включително затваряне на съоръжение за погребване на радиоактивни отпадъци или отработено ядрено гориво. Тези мерки включват и процесите на дезактивация и демонтаж.	14. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) "Извеждане от експлоатация" са всички административни и технически дейности, предприети, за да се освободи ядреното съоръжение от регулиране по този закон. Тези мерки включват и процесите на дезактивация и демонтаж.
17. **"Инцидент"** е техническо събитие или отклонение, което въпреки че не влияе пряко или незабавно на ядрената безопасност и/или радиационната защита, е способно да доведе до последваща преоценка на мерките за ядрена безопасност и/или радиационната защита.	17. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) **"Инцидент"** е всяко нежелано събитие, реалните или потенциалните последствия от което не може да бъдат пренебрегнати от гледна точка на ядрената безопасност и/или радиационната защита.
	28а. (нова - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) "Площадка" е територия, на която е разположено ядрено съоръжение или източник на йонизиращо лъчение, в границите на която се осъществява разрешена дейност по този закон.
38. "Събитие" е всяко отклонение от регламентирания режим на експлоатация, включително един или повече откази на оборудване, грешка или грешки на персонала и/или недостатъци на инструкциите и процедурите, което е довело или би могло да доведе до изхвърляне на радиоактивни вещества в работната или околната среда или до необосновано облъчване на населението или персонала, или до нарушаване на изискванията, правилата и нормите на ядрената безопасност или радиационната защита.	38. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) "Събитие" е всяко отклонение от регламентирания режим на експлоатация, което е довело или би могло да доведе до изхвърляне на радиоактивни вещества в работната или околната среда или до необосновано облъчване на населението или персонала, или до нарушаване на изискванията, правилата и нормите на ядрената безопасност или радиационната защита.
40а. (нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) "Съоръжения с повишена опасност, които имат значение за ядрената безопасност" са котли, съдове, работещи под налягане, тръбопроводи за пара и гореща вода и повдигателни съоръжения, които са част от конструкциите, системите и компонентите, важни за безопасността, и при повредата на които могат да се отделят радиоактивни продукти.	40а. (нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) "Съоръжения с повишена опасност, които имат значение за ядрената безопасност" са котли, съдове, работещи под налягане, тръбопроводи за пара и гореща вода и повдигателни съоръжения, които са специално разработени за използване в ядрената техника и са част от конструкциите, системите и компонентите, важни за безопасността, и при повредата на които могат да се отделят радиоактивни продукти.

Старо	Ново
8. "Ядрен материал" е изходен материал, специален ядрен материал и други материали, определени с акт на Министерския съвет.	48. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) "Ядрен материал" е всеки изходен ядрен материал или специален ядрен материал, съдържащ радиоактивни вещества с концентрации и в количества, превишаващи установените в нормативен акт стойности.
	§ 1и. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) (1) В зоната за превантивни защитни мерки се забранява изграждането на жилищни и обществени сгради, детски, лечебни и здравни заведения и заведения за хранене, обекти с промишлено, социално и културно предназначение и други обекти, несвързани с ядреното съоръжение. (2) Ограничения по използване на земите, горите и водните обекти на територията на зоната за превантивни защитни мерки може да бъдат налагани от министъра на здравеопазването, министъра на земеделието, храните и горите и министъра на околната среда и водите в рамките на компетентността им по закон.